Adroddiad i'r: **Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol**

Dyddiad y Cyfarfod: **15 Mehefin 2016**

Aelod/Swyddog Arweiniol: Y Cynghorydd Julian Thompson-Hill / Richard Weigh

Awdur yr Adroddiad: **Richard Weigh, Pennaeth Cyllid**

Teitl: **Diweddaru Rheoliadau Ariannol y Cyngor**

---

1. Am beth mae’r adroddiad yn sôn?

Dylai Rheoliadau Ariannol y Cyngor gael eu hadolygu a'u diweddaru o bryd i'w gilydd ac mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno diwygiadau arfaethedig i'w hystyried a’u hargymell i'r cyngor llawn.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio’r adroddiad hwn?

Amlinellu’r ffactorau ar gyfer gwneud diwygiadau a chyflwyno’r meysydd allweddol o newid.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Ystyried yr adroddiad a'r newidiadau arfaethedig i'r Rheoliadau Ariannol ac argymell i'r cyngor llawn.

4. Manylion yr Adroddiad

Mae Rheoliadau Ariannol yn rhan o gyfansoddiad y cyngor ac yn darparu fframwaith ar gyfer rheoli materion ariannol y cyngor ac maent yn berthnasol i bob swyddog ac aelod o'r cyngor a'r bobl sy'n gweithredu ar ei ran.

Mae Rheoliadau Ariannol yn nodi nifer o egwyddorion a rheolau sy'n helpu i sicrhau bod y cyngor yn gweithredu gyda system gadarn o reolaeth fewnol a llywodraethu effeithiol. Mae'r egwyddorion a rheolau hyn yn tueddu i fod yn gyson dros gyfnod o amser, ond gall y drefniadaeth a’r dull o gymhwyso newid wrth i'r cyngor ad-drefnu, wrth i dechnoleg newid ac wrth i statud gael ei diweddaru. Gall rheoliadau gael eu cyfyngu i set o reolau â gweithdrefnau ariannol ar wahân a gynhelir ar wahân. Mae Rheoliadau Ariannol y Cyngor yn cynnwys cymhwyso gweithdrefnol yn ogystal â gosod allan y rheolau, sy'n gwneud y ddogfen yn faith o ran hyd, ond yn seiliedig ar y model a argymhellir gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth.

Mae Atodiad 1 yn nodi rhai o'r prif newidiadau i'r Rheoliadau. Yn gryno mae'r rhain yn cynnwys y themâu canlynol:

- Diweddaru i adlewyrchu’r strwythur rheoli diweddaraf a therminoleg

- Tynnu rheoliadau diangen
- Diweddaru gweithdrefnau i adlewyrchu'r newidiadau technolegol diweddaraf
- Nodi newidiadau i neu ddeddfwriaeth newydd, fel Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Mae hwn yn adolygiad sylweddol o'r Rheoliadau. Cynigir yn y dyfodol, bod y Rheoliadau yn cael eu hadolygu yn adrannau bob blwyddyn i wneud y broses yn fwy hylaw. Yn amlwg, os oes unrhyw newidiadau penodol sylweddol sydd eu hangen cyn y cyfnod adolygu, bydd y rhain yn cael eu gweithredu.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae Rheoliadau Ariannol yn sail i reolaeth ariannol a fframwaith llywodraethu y cyngor ac felly yn effeithio ar y ffordd y mae blaenoriaethau yn cael eu darparu ac y cyfrifir amdanynt.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae'r adolygiad wedi ei gynnal yn fewnol heb unrhyw gost ychwanegol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) a gynhaliwyd ar y penderfyniad?

Ddim yn berthnasol i'r adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Ymgynghorwyd gyda rheolwyr Cyllid ac Archwilio Mewnol. Bydd Penaethiaid Gwasanaeth yn ymgynghori ar y newidiadau cyn eu mabwysiadu gan y Cyngor llawn.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae Rheoliadau Ariannol yn sail i'r fframwaith rheolaeth ariannol. Mae'r egwyddorion a'r rheolaethau sylfaenol yn tueddu i aros yn gyson dros amser, ond mae Rheoliadau'r cyngor yn cynnwys gweithdrefnau ariannol sy'n fwy tueddol o newid wrth i strwythurau, technoleg a deddfwriaeth newid. Mae'r diweddariadau diweddaraf yn adlewyrchu newidiadau yn y meysydd hyn dros y blynyddoedd diwethaf ac arferion cyfredol ar draws y cyngor felly ni ddylai greu beichiau gweinyddol newydd neu newidiadau o fewn gwasanaethau.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae diweddaru rheoliadau ariannol yn sicrhau bod rheolaethau a gweithdrefnau yn ystyried risg newydd neu risg sy'n newid wrth i systemau, technoleg, strwythurau a deddfwriaeth newid.

11. Pŵer i wneud Penderfyniad

Adran 151 Deddf Llywodraeth Leol (1972);

Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988, Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989, Rheoliadau Cyfrifon ac Archwiliadau 2005 a Deddf Llywodraeth Leol 2003.

Atodiad 1 Rheoliadau Ariannol - Crynodeb o'r Newidiadau Allweddol

Maes	Newidiadau Allweddol
Cyffredinol	Wedi ei ddiweddaru i adlewyrchu'r strwythurau, deddfwriaeth a theitlau statudol diweddaraf. Er enghraifft, mae hyn yn dileu cyfeiriadau at gyfarwyddiaethau ac yn mewnosod cyfeiriad at Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.
2. Polisïau Cyfrifo	Wedi newid i adlewyrchu bod y polisïau cyfrifo wedi'u nodi yn fanwl yn y Datganiad Cyfrifon a ragnodir gan reoliadau cyfrifo - yn hytrach na rhestru'r polisïau ar wahân yn y Rheoliadau Ariannol.
4. Cynllunio Ariannol	Roedd yr adran hon yn canolbwyntio yn flaenorol ar ofynion yr agenda 'Gwerth Gorau' ac mae wedi ei diweddaru i ganolbwyntio mwy ar gynllunio ariannol a chyllidebol.
5. Monitro a Rheoli Cyllideb	Egwyddorion heb eu newid ond wedi eu cryfhau â pharagraffau newydd yn cwmpasu Cynllunio Ariannol Tymor Canolig.
6. Trosglwyddiad Ariannol a Balansau diwedd Blwyddyn	Cymeradwyaethau trosglwyddiadau ariannol wedi eu diweddaru i adlewyrchu'r strwythurau diweddaraf. Adran balansau diwedd blwyddyn wedi symud i'r adran nesaf.
7. Cronfeydd Wrth Gefn, Darpariaethau a Balansau	Mae'n egluro prosesau ar gyfer creu a defnyddio cronfeydd wrth gefn a darpariaethau ac yn egluro'r prosesau presennol ar gyfer defnyddio balansau yn ystod y flwyddyn mewn gwasanaethau.
8. Rhaglen Gyfalaf a Gwariant	Wedi ei ddiweddaru i adlewyrchu trefniadau cymeradwyo ac adrodd cyfredol (h.y. cyfraniad y Grŵp Buddsoddi Strategol yn y broses awdurdodi). Hefyd yn cyfeirio at asesiad o gynaliadwyedd tymor hir yn unol â Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

9. Rheoli Risg	Dileu’r adran – wedi ei chynnwys o fewn yr adran rheolaeth fewnol.
12. Gofynion Archwilio	Diweddaru gofynion Archwilio Mewnol a dileu adran Archwilio Allanol. Mae gofynion archwilio allanol yn cael eu cwmpasu gan statud ac felly nid oes angen iddynt gael eu gosod allan yn benodol yn y Rheoliadau Ariannol.
13. Atal Twyll a Llygredd	Diweddarwyd gyda dolen i Ganllawiau Gwyngalchu Arian.
14. Asedau	Yn bennaf heb eu newid. Gofynion o ran rhestrau eiddo wedi eu diweddaru i adlewyrchu arfer cyfredol. Gweithdrefnau storfeydd wedi eu diweddaru i adlewyrchu symud o systemau â llaw - tra'n cadw uniondeb y rheolaethau mewnol. Nodyn ynghylch hawliau eiddo deallusol wedi’i ychwanegu.
15. Rheoli Trysorlys	Wedi ei ddiweddaru i adlewyrchu deddfwriaeth a rheoliadau diweddaraf. Mae'r adran hon yn cael ei chynnwys yn llawer mwy manwl yn y Strategaeth Rheoli Trysorlys - bydd dolen i'r ddogfen yn cael ei darparu.
17. Staffio	Adran wedi ei dileu. Mae hyn yn dyddio o gyfnod cyn y systemau presennol sydd yn eu lle (cronfa ddata staffio ganolog, ac ati). Mae'r rheolaethau ariannol allweddol ynghylch staffio o fewn yr adran Cyflogau a Phensiynau.
19. Incwm	Wedi ei ddiweddaru i ofyn am adolygiad rheolaidd o ffioedd a thaliadau, i’w ystyried fel rhan o broses y gyllideb.
20. Archebu a Thalu am Nwyddau a Gwasanaethau	Mae newidiadau i'r adran hon yn adlewyrchu newidiadau technolegol diweddaraf neu newidiadau systemau. Mae'r rhain yn cynnwys cyfeiriadau at gardiau prynu, archebu electronig a thalu a newidiadau gweithdrefnol wedi hynny.
21. Cyflogau a Phensiynau	Newidiadau i adlewyrchu technoleg. Cryfhau proses awdurdodi ar gyfer taliadau terfynu.
22. Teithio, Cynhaliaeth a Lwfansau	Wedi ei ddiweddaru i ganiatáu ar gyfer hawliadau electronig.
23. Trethiant	Wedi ei ddiweddaru i adlewyrchu gweithdrefnau HMRC diweddaraf.
27. Partneriaethau	Mae'r hen adran ‘Partneriaethau’ wedi ei diweddaru a'i hehangu i gynnwys modelau

a Modelau Darparu Gwasanaeth Amgen	darparu gwasanaeth amgen. Mae'r Fframwaith Partneriaeth yn awr yn cael ei ddarparu fel dolen, gan y bydd y gweithdrefnau ar gyfer asesu opsiynau modelau darparu gwasanaeth amgen a'r fframwaith llywodraethu i'w dilyn wedi hynny. Mae'r Fframwaith ar gyfer Darparu Gwasanaethau gyda Darparwyr Gwasanaeth a ariennir gan y Cyngor hefyd yn awr wedi ei atodi fel dogfen gysylltiedig.